

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *İçişleri Bakanı Ali YERLİKAYA* tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 22.10.2024

Gülderen VARLI

Van Milletvekili

6 Şubat 2023 tarihinde Maraş Pazarcık ve Elbistan merkezli 7,7 ile 7,6 büyüklüğünde gerçekleşen depremlerde 11 ilde yıkımlar meydana gelmiş ve on binlerce insan yaşamını yitirmiştir. Yaşanan bu depremlerin izleri hala tazeliğini korurken uzmanlar yeni yaşanacak olası depremlere ilişkin “günlük çözümlerin peşine düşüldüğü ve asıl çözümün gereğinin yapılmadığını” açıklanmaktadır.

Günlük çözümlerin dahi yapılmadığı bir deprem bölgesi ve kenti Van'dır. Van ili Kuzey Anadolu Fay Hattı ile Doğu Anadolu Fay Hattı üzerinde yer almaktadır. Kuzey Anadolu fayının Doğu Anadolu fayıyla kesiştiği Karlıova eklemi ile Zagros fay zonu arasında yer alan Van İl'inde en son 23 Ekim ve 9 Kasım 2011 yılında yaşanan depremlerde 644 kişi hayatını kaybetmiş, 1.966 kişi yaralanmış, 252 kişi de enkazlardan sağ olarak kurtarılmıştır. 23 Şubat 2020 tarihinde, Türkiye'nin İran sınırında meydana gelen depremden etkilenen Van'ın Başkale ilçesindeki sınır köylerinde 4'ü çocuk 9 kişi hayatını kaybetmiştir. Van'ın üzerinde bulunduğu fay hattında yeni depremlerin meydana gelme olasılığı yüksektir. Yıl içinde küçük ölçekli depremlerin yaşandığı Van'da en son 8 Eylül tarihinde Tuşba ilçesinde 3,8 büyüklüğünde meydana gelmiştir. Yıl içinde sayısız artçının yaşandığı ve uzmanlara göre fay hattında sıkışmanın olduğu Van'da yeterli tedbirler alınmamaktadır. Van'ın deprem gerçekliği dikkate alınarak kentte meydana gelmesi olası yeni depremlerde can ve mal kaybının önlenmesine dair gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir. Ayrıca 2011 yılında yaşanan depremlerden sonra yapılan TOKİ alanlarına ilişkin hala çözülmeyen sorunların olduğu bilinmektedir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye’de yaşanacak depremlerde ölüm ve yaralanma risklerini azaltmak amacıyla güdübirlik tedbirler alındığı ve kalıcı çözümler planlanmadığı iddiaları doğru mu? Bu iddialar doğru ise bunun gerekçesi nedir?
2. Büyük bir yıkıma yol açan ve on binlerce insanın ölümüne sebep olan 6 Şubat 2023 depremleri sonrasında yapımı tamamlanan ve mağdur ailelere teslim edilen konut sayısı kaçtır?
3. 6 Şubat 2023 depremlerinden etkilenen depremzedelerin temiz su, barınma ve beslenme sorunlarına dair yapılan çalışmalar ve gelinen aşama nedir? Barınma, başta olmak üzere su, elektrik ve diğer ihtiyaçlara dair yapılan çalışmalar nelerdir?
4. Deprem bölgesi olan ve yıl içinde artçıların yaşandığı Van ilinde olası bir depremde kentte ve ilçelerinde var olan toplanma alanı sayısı kaçtır? Bu alanların konumları ve yerleri nerelerdir?
5. Olası bir Van depreminde, deprem sonrası müdahale ve kurtarma çalışmalarının koordinasyonu ve etkinliği konusunda ne tür tedbirler alınmaktadır? Acil müdahale ekipleri, ekipmanlar ve lojistik destek gibi konularda yeterli kaynak ve kapasite sağlanmış mıdır?
6. Van ilinde depreme ilişkin yıl içinde yapılan risk analizi sayısı kaçtır? Bu risk analizleri ne kadar süre ile yapılmaktadır? Eğer yapıldıysa, bu risk analizi sonuçlarına göre Van’da beklenen bir depremin büyüklüğü ve etkileri ne kadardır? Ve ne zaman açıklanacaktır?
7. Bakanlığınız ve ilgili kurumlar, olası bir Van depremi riskine karşı aldığı önlemler nelerdir?
8. Halkın deprem konusunda farkındalığını artırmak, deprem anında halkın güvenliğini sağlamak ve afet sonrası müdahale sürecini etkin bir şekilde yürütmek için kurumlara ya da kentte yaşayan halka verilen eğitimler var mıdır?
9. Van merkezi ve ilçelerinde kaç binanın yapı denetim kaydı bulunmaktadır? Kaç binanın zemin etüt raporu yapılmıştır? Kaydı bulunmayan ve etüt çalışması yapılmayan bina sayısı kaçtır?
10. Merkez ve ilçelerde dayanıklılık testi yapılan kaç bina vardır? Riskli bina sayısı kaçtır? Riskli olan binaların depreme dayanıklı hale getirilmesi için Bakanlığınız hangi çalışmaları yapmaktadır?

11. Van'daki kamu binaları, okullar, hastaneler, barınma alanları gibi riskli yapıların depreme dayanıklılığı ve güvenliği konusunda yeterli tedbirler alınmış mıdır? Eksiklikler varsa, bu konuda ne gibi düzenlemeler ve iyileştirmeler planlanmaktadır?
12. Van halkının afet durumunda nasıl hareket etmesi gerektiği konusunda son bir 13 yılda yapılan bilgilendirmeler nelerdir? Bu bilgilendirmeler ne sıklıkla yapılmaktadır?
13. Deprem anında iletişim altyapısı ve elektrik enerjisi gibi temel hizmetlerin sürdürülebilirliği konusunda alınan önlemler arasında sadece yine sosyal medya hesaplarını kapatmak mı yer almaktadır? Yoksa gerekli haberleşmenin sağlanması altyapı için gerekli önlemler alınmış mıdır? Alınan bu önlemlerin kontrolleri ne sıklıkla yapılmaktadır?
14. Acil durum iletişim ağları ve enerji kesintilerine karşı bulunan sistemler nelerdir?
15. 1999 yılından bu yana toplanan deprem vergisinin miktarı neden açıklanmamaktadır? Toplanan bu vergi miktarı nerelere harcanmıştır?
16. 2011 Van depreminden bu zamana kadar mağduriyetleri devam eden aile ve işyeri sahibi varsa bunun gerekçeleri nelerdir?